

*Горюнова Марина Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов;*

*Стогній Ірина Валеріївна,
старший викладач кафедри іноземних мов;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ У НЕПРОФІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Робота з автентичними текстами та розвиток навичок читання і розуміння фахової літератури є одними з основних завдань курсів іноземної мови у непрофільних закладах вищої освіти. Використання таких текстів на заняттях сприяє кращому оволодінню студентами термінологічною лексикою сфери своєї майбутньої діяльності, допомагає краще зрозуміти професійні терміни та поняття у прямому й контекстуальному значенні, забезпечує студентам високий рівень сформованості іншомовної лексичної компетентності.

Цінність використання автентичних текстів на заняттях з іноземної мови у непрофільних закладах вищої освіти зумовлена тим, що вона ілюструє природне функціонування мови її безпосередніми носіями. Відповідно, автентичний текст дозволяє майбутнім фахівцям розширити свій словниковий запас, збільшити запас вузькоспеціалізованої, професійної та наукової лексики, ознайомитись із типовими жанрово-стильовими ознаками характерними для фахового дискурсу [1].

Однією з умов успішного процесу навчання читання й розуміння професійно спрямованих автентичних текстів є їх підбір, який залежить від мовної підготовки студентів, особливо першого року навчання, інформаційної та професійної значимості, доступності у мовному й змістовому аспектах, посиленості сприймання обсягу інформації тощо, а також від системи вправ для опанування новою лексикою та розвитком мовних і навичок використовувати її в усному й писемному мовленні.

На думку Семенчук Ю. О., в контексті навчання студентів-економістів важливо, щоб відібрані матеріали відповідали професійним інтересам студентів та були доступними у мовному плані, відображали сучасні реалії економічного життя рідної країни та країни, мова якої вивчається. За таких

умов студенти, використовуючи свій мовний досвід, краще зрозуміють суть проблеми, зможуть на основі вже отриманих знань із спеціальних дисциплін знайти способи вирішення виробничої або ділової ситуації та висловити свої міркування засобами іноземної мови, яку вивчають [2].

Важливим критерієм відбору професійно орієнтованих автентичних текстів має бути їх інформативність та актуальність, тобто, читаючи такі тексти, студенти будуть своєчасно поінформовані про актуальні проблеми економічної науки, будуть спроможні прослідкувати тенденції її розвитку, передбачити можливі наслідки тих чи інших управлінських рішень тощо [3]. Зміст текстів також повинен відповідати вимогам навчальних програм закладів вищої освіти та забезпечити виконання практичних результатів і професійних компетентностей по закінченню курсу навчання.

Враховуючи досвід роботи, викладачі-практики виокремлюють такі види роботи з автентичними текстами:

1. Використання завдань мовленнєвої взаємодії (interactive activities). Завдання виконуються в парах або малих групах, поступово перетворюючись у завдання для всієї групи студентів. Широко відомими є три різновиди мовленнєвої взаємодії студентів: співробітництво учасників у виробленні єдиної ідеї; комбінування інформації, відомої різним учасникам; передача інформації від одного учасника до іншого.

2. Використання завдань з «інформаційною прогалиною» (information gap). Особливо цінними для особистого розвитку є завдання типу «opinion gap», коли студенти мають різні переконання, погляди, а потрібно дійти єдиної думки, та «reasoning gap», коли різні докази необхідно зіставити.

3. Використання проблемно орієнтованих завдань. Такі завдання базуються на припущенні, здогадці, класифікації, знаходженні подібностей або розбіжностей, ранжуванні, відкритті, інтерпретації, умовиводі, судженні, виключенні зайвого, послідовності дій, критичному мисленні, причинно-наслідкових розмірковуваннях.

4. Використання ситуацій спонтанного спілкування, коли навчальна ситуація переходить у природну [4].

Професійно орієнтовані автентичні тексти, безумовно, є одним із джерел формування лексичного запасу майбутніх спеціалістів, а уміння оперувати професійною лексикою, доцільно вживати її у мовленні, розуміти її та тлумачити є необхідною професійною і фаховою навичкою. У таких випадках доречною є робота із словниками, коли студентам пропонується не лише перекласти професійний термін або поняття, а й розтлумачити їх значення.

Досвід практичної роботи доводить, що правильно підібраний професійно спрямований автентичний текст та комплекс різноманітних вправ, розроблений на його основі, відіграє надзвичайно важливу роль під час вивчення іноземної мови на немовних спеціальностях, сприяє різнобічному й цілісному формуванню особистості студента, його підготовці до майбутньої професійної діяльності [5].

Список використаних джерел

1. Голуб І. І. Критерії відбору навчального матеріалу в професійно-орієнтованому навчанні англійської мови. *Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка»*. 2010. Вип. 15. С. 289.

2. Семенчук Ю. О. Аудіювання та відіювання англомовних професійно спрямованих матеріалів із студентами-економістами. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2013. Вип. 33. С. 317.

3. Семенчук Ю. О. Критерії відбору фахових текстів для навчання студентів-економістів професійно спрямованої англійської мови. *Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки*. 2011. Випуск 55. С. 96.

4. Дмітренко Н. Є. Використання автентичних текстів в автономному навчанні професійно орієнтованого англомовного спілкування. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 69. Т. 2. С. 109.

5. Шевчук Т. Проблема відбору текстового матеріалу для навчання професійно спрямованого читання іноземною мовою та його роль у формуванні професійно спрямованої компетенції студентів. *Лінгвістичні й методичні проблеми викладання іноземних мов у школі та ВНЗ*. 2017. №3. С. 347.